

جمعه 21 آذر 1393 - 19 صفر 1436 - 12 دسامبر

ورود اولین اتومبیل به ایران در زمان مظفردالدین شاه قاجار (1279 ش)

*** 21 آذر در گذر تاریخ***** ورود اولین اتومبیل به ایران در زمان مظفردالدین شاه قاجار (1279 ش)**

اولین اتومبیل وارد شده به ایران در سال 1900/1279 م که مظفردالدین شاه نخستین جفت اتومبیل های رنوی فرانسوی خریداری شده را در پاریس بوسیله راه آهن و کشتی و از طریق روسیه و دریای خزر به ایران فرستاد. گویا این دو رنو خریداری شده یکی در میانه راه به علت نقص فنی و مشکلات حمل آن برای همیشه می ماند و دیگری و در هنگام ترور نافرجام محمد علی شاه (که در دوشان تپه برای دیدن با وحش می رود) با نارنجک منفجر می شود و در پایان بدون اینکه این اتفاق خسارت جانی بردارد محمد علی شاه با گالسکه به دربار بر میگردد. بعد از مظفردالدین شاه احمد شاه قاجار دومین شاه ایران می باشد که اتومبیلی خریداری می کند و سومین شاه ایران است که سوار شدن بر آن را تجربه نمود است. نقل است که ناصر الملک که مدت ها در انگلستان و فرانسه زندگی کرده بود هنگام انتصاب به مقام نیابت سلطنت برای احمد شاه خردسال یک دستگاه اتومبیل را به هزینه دولت ایران از اروپا خریداری کرد این اتومبیل ها راهی تهران شدند و مورد استفاده دربار قرار می گرفتند. به غیر از دربار قاجار سیاحان اروپایی نیز اولین اتومبیل ها را وارد ایران نمودند ولیکن بعدها نیز در میان سیاستمداران و ملاکین بزرگ و تجار سرشناس بخصوص تجار بوشهری همچون: حاج امین التجار و معین التجار بوشهری، و دیگر تجار یزدی، شیرازی و کرمانی خرید اتومبیل باب شد و به نوعی نشانه اشرافیت و چشم هم چشمی تجار از هم می بود.

*** بروز تشنج و درگیری در مسجد بازار تهران در جریان نهضت مشروطه (1284 ش)**

اشاره:

پس از واقعه فلک شدن تجار تهران به دست حاکم شهر در بیستم آذر 1284 ش، قرار بر این شد که مردم در روز بعد برای حل مشکل در مسجد بازار تهران جمع شوند. حضرات آیات: سید عبدالله بهبهانی و سید محمد طباطبایی و عده بسیاری از افراد سرشناس و مردم در مسجد شاه اجتماع کردند. سید جمال الدین واعظ، که خطیبی متبحر و سخنوری نامدار بود به منظور آگاه ساختن مردم از واقعه روز قبل برفراز منبر رفت و هنوز لحظاتی از سخنرانی او نگذشته بود که امام جمعه، داماد شاه با بهانه کردن قسمتی از سخنان وی، سر به فریاد گذاشت و به اشاره او، تعدادی از گماشتگان با پایین کشیدن سید جمال از منبر، با چوب و چماق بر سر مردم ریختند و جلسه را بر هم زدند. حادثه مسجد بازار، تاثیری شگرف در حرکات انقلابی مردم در آینده گذارد و پس از ناکامی عین الدوله، صدر اعظم برای نزدیکی به بهبهانی و طباطبایی، مهاجرت صغری و هجرت به ری در فردای آن روز روی داد و مسیر نهضت را به نقطه ای حساس رساند.

*** تشکیل حکومت خودمختار فرقه دموکرات در آذربایجان با حمایت ارتش بیگانه (1324 ش)**

اشاره:

در گیر و دار حضور نیروهای بیگانه در ایران در جریان جنگ جهانی دوم و در زمان نخست وزیری محسن صدر معروف به صدراالاشراف، در نقاط مختلف کشور اغتشاشاتی بروز کرد که غائله آذربایجان از مهم ترین آنها بود. این غائله این گونه آغاز شد که سید جعفر پیشه‌وری نماینده اول تبریز پس از رد شدن اعتبارنامه اش در مجلس، به آذربایجان رفت و بیانیه ای صادر کرد که در آن، خود مختاری آذربایجان و زبان ترکی جزو اصول مسلم مرام وی در آذربایجان قید شده بود. وی سپس در تبریز فرقه دموکرات را تاسیس کرد و به ریاست آن برگزیده شد و در همان روز حزب توده آذربایجان، الحاق خود را به فرقه دموکرات اعلام کرد و این دو با هم اعلان خود مختاری نمودند. سرانجام حزب دموکرات آذربایجان، پس از یک سال درگیری با دولت، در آذرماه 1325 ش، پس از شکست از قوای دولتی، منحل گردید.

*** پیام مهم امام خمینی به مناسبت راهپیمایی بزرگ مردم در تاسوعا و عاشورای حسینی (1357 ش)**

اشاره:

به مناسبت راهپیمایی های بزرگ تاسوعا و عاشورای سال 1399 ق که در روزهای 19 و 20 آذر ماه 1357 ش صورت گرفت، امام خمینی، رهبر کبیر انقلاب اسلامی، پیامی بسیار مهم صادر کردند و در آن پیام، راهپیمایی های اخیر را همه پرسی بزرگ ملت ایران بر ضد رژیم شاه نامیدند. ایشان در بخشی از پیام خود فرمودند: «به عموم ملت شجاع ایران صمیمانه درود می فرستم. شما مردم عظیم الشان با اراده آهنین خود و با شعارهای زنده و تعیین کننده به جهانیان ثابت کردید که شاه را نمی خواهید. من همزمان با راهپیمایی بزرگ شما در پیامی به تهران، به دولت ها [ی دنیا] اعلام نمودم که رفراندوم این دو روز برای هیچ کس ابهامی باقی نگذاشت که ملت، شاه را نمی خواهد و عدم رسمیت او را با اکثریت قاطع قریب به اتفاق اعلام کرد. این تظاهرات، راه عذر را از همه کس و همه دولت ها سلب کرد و آنها دیگر نمی توانند ادعا کنند که شاه، قانونی است».

*** درگذشت «علی اصغر سروش» ادیب و مترجم ایرانی (1361 ش)**

اشاره:

دکتر علی اصغر سروش در سال 1287 ش به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات، به کار تحقیق و ترجمه پرداخت. سروش علاوه بر ترجمه کتب از زبان فرانسه به فارسی، به زبان‌های انگلیسی و عربی نیز تسلط کامل داشت. از آثار این مترجم گرانقدر می‌توان به فرهنگ متشابهات زبان فرانسه، امپراتوری روم و آغاز مسیحیت و نیز تمدن‌های باستانی خاور نزدیک اشاره کرد. این نویسنده و مترجم معاصر به هنگام فوت، 74 سال داشت.

* درگذشت «غلامرضا قدسی نژاد» شاعر معاصر (1368 ش)

اشاره:

غلامرضا میرزاجانی متخلص به قدسی - که بعدها نام خود را به قدسی‌نژاد تغییر داد - مشهور به غلامرضا قدسی مشهدی، در سال 1304 ش در مشهد به دنیا آمد. او در درس ادبی ادیب نیشابوری ثانی شرکت جست و فقه و اصول را نزد سیدهاشم قزوینی فرا گرفت. از شانزده سالگی به سرودن شعر پرداخت و پس از مدتی با همکاری دوستانش به تأسیس انجمن ادبی فردوسی مشهد اقدام نمود. قدسی مشهدی دلبسته غزل به سبک هندی بود و شیوه‌های دیگر را نیازموند. فعالیت سیاسی قدسی از زمان حکومت دکتر مصدق آغاز شد و با زبان شعر از نهضت ملی ایران حمایت نمود. قدسی پس از کودتای 28 مرداد 32 به مبارزه با رژیم پهلوی پرداخت و در دو نوبت دستگیر و بیش از چهار سال در زندان بود. او پس از رهایی از زندان به ترجمه و تصحیح کتب اشتغال ورزید. استاد قدسی نژاد پس از پیروزی انقلاب به تدریس در دانشکده ادبیات دانشگاه مشهد مشغول بود. یاران پیامبر، شعر امروز و غزل معاصر خراسان از آثار اوست. غلامرضا قدسی سرانجام در 21 آذر 1368 ش در 64 سالگی درگذشت و در یکی از غرفه‌های حرم مطهر امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.

* سازمان ثبت احوال اطلاع داد که به دنبال سرشماری در ایران، جمعیت کشور به مرز 34 میلیون نفر رسید. (1354 ش)

اشاره:

جمعیت تهران در این سرشماری 901/270/3 نفر اعلام شد.

* 12 دسابر در گذر تاریخ

* تولد «گوستاو فلوبر» نویسنده معروف فرانسوی (1821 م)

اشاره:

گوستاو فلوبر یکی از نویسندگان طراز اول فرانسه، در 12 دسامبر 1821 م در شهر روان فرانسه به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات مقدماتی راهی پاریس شد و به فراگیری علم حقوق، پرداخت. فلوبر از جوانی به ادبیات عشق می‌ورزید، از این رو حقوق را رها کرد و برای رهایی از سر و صدای پاریس، در ویلایی در منطقه‌ای طبیعی، زندگی را ادامه داد. وی در طی این سال‌ها آثاری را به نگارش درآورد و به شهرت فراوانی رسید، هرچند مخالفت‌هایی را نیز برانگیخت. هنر فلوبر در نوع خود بی‌نظیر است. او گرچه آثار متعددی ندارد لیکن همان چند کتابش هر یک از شاهکارهای جهان ادب به شمار می‌رود. در دورانی که رمانتیسم و احساس‌گرایی اوج ترقی خود را می‌پیمود، فلوبر در ترویج رئالیسم و واقع‌بینی و حقیقت‌جویی تلاش فراوانی نمود و موفقیت زیادی نیز به دست آورد. در چشم فلوبر فقط متفکرین و هنرمندان، آدم حساب می‌شوند زیرا در نظر او هیچ چیز به قدر معرفت، ارزش ندارد و هنر نیز در قاموس او چیزی جز راه وصول به معرفت نیست. او معتقد است که عقاید مذهبی و فلسفی، دست‌خوش تبدیل و زوال است و تنها هنر، ثابت و پایدار می‌باشد. هنر با انگیزختن احساس زیبایی پرستی، در دنیا نفوذ می‌کند و حتی خود قادر است دنیای تازه‌ای بسازد که همان شاهکار هنری است. فلوبر در واقع خط رابط یا نقطه پیوندی است میان دو عصر که جریان رمانتیسم رابه رئالیسم وصل می‌کند. در شیوه انشای فلوبر، کلمه‌ها بسیار بجا و مناسب و در جای صحیح نشانده شده است. تجسم و برجستگی وصف‌ها، بسط معانی و مفاهیم و دقت وسواس و وجدان هنری و زیرکی فراوان در تجزیه و تحلیل، فلوبر را از استادان مسلم جهان در فن داستان‌نویسی ساخته است. درباره وی گفته‌اند: نخستین هنر فلوبر در نویسندگی که به محض نظر افکندن به آثارش به چشم می‌خورد، قالب و شکل داستان است که نزد نویسندگان، کم نظیر است و نزد عامه مردم، نامرئی. در واقع قدرت اثر، چنان خوانندگان را تحت تسلط خود قرار می‌دهد که بی‌آن که باور داشته باشند، حتی در قعر وجودشان رسوخ می‌یابد، همچون خورشید که نابینایان را گرم می‌کند، بی‌آن که نورش را به چشم ببینند. برخی از آثار فلوبر بدین قرارند: تربیت احساساتی، نوامیر، مکاتبات در 13 جلد، مهمان نواز و مهم‌ترین اثرش با نام مادام بواری. گوستاو فلوبر سرانجام در 8 مه 1880 م در 59 سالگی جان سپرد.

* مخابره اولین مکالمه توسط امواج رادیویی (1901 م)

اشاره:

برای اولین بار در تاریخ ارتباطات بشری، در دوازدهم دسامبر 1901 م از طریق امواج رادیویی و بدون استفاده از سیم رابط، یک جمله از منطقه‌ای در ایتالیا به نقطه‌ای دیگر مخابره شد و فصل تازه‌ای در ارتباطات آغاز گردید. مخابره‌کننده این جمله و مخترع دستگاهی که برای مخابره آن مورد استفاده قرار گرفت، گولیلمو مارکونی فیزیک‌دان ایتالیایی بود که بعدها دستگاه رادیو را هم اختراع کرد. اکنون دستگاه‌های ارتباطی که با امواج رادیویی کار می‌کنند، کاربرد بسیار گسترده و متنوعی یافته‌اند. (ر.ک: 20 ژوئیه)

* روز ملی و استقلال کشور افریقای «کنیا» از استعمار انگلستان (1963 م)

اشاره:

جمهوری کنیا با 646/582 کیلومتر مربع وسعت در شرق افریقا و در همسایگی کشورهای اتیوپی، سودان، اوگاندا و تانزانیا واقع

شده است. نام این کشور از کوه کنیا که از کوه‌های مرتفع شرق آفریقا است، گرفته شده است. جمعیت این کشور بیش از 30 میلیون نفر است که اکثراً مسیحی و درصدی مسلمان و مقداری نیز دارای مذاهب بومی می‌باشند. پایتخت کنیا نایروبی نام دارد و شیلینگ کنیا واحد پول آن است. پیش‌بینی جمعیت کنیا تا سال 2025 حدود 42 میلیون نفر خواهد بود. مردم کنیا دارای نژاد سیاه و زبان رسمی سواحیلی می‌باشند. شهرهای مهم این کشور آفریقای، مومباسا، کیسومو و ناکورو است. کنیا از دوران قبل از میلاد مسیح (ع) و امپراتوری روم یکی از مراکز تجاری بین شرق و غرب عالم بوده است و از قرن هشتم میلادی به بعد ایرانیان و اعراب در سواحل شمالی کنیا مراکز تجاری دایر کردند. پرتغالی‌ها از اواخر قرن پانزدهم به تدریج بر کنیا مسلط شدند، تا این که در سال 1729م نیروهای عمان پرتغالی‌ها را از این سرزمین بیرون راندند. تا اینکه نفوذ استعمار انگلستان در کنیا از نیمه دوم قرن نوزدهم آغاز شد. از اواخر قرن نوزدهم، آلمان و انگلستان در این کشور حضور داشتند تا این که کنیا در سال 1890م ضمیمه آفریقای شرقی بریتانیا و تحت الحمایه آن شد. بعد از جنگ جهانی دوم، سیاهان کنیا دست به شورش زده و خواهان استقلال شدند. در نهایت در سال 1960م بریتانیا با انتخابات موافقت کرد که به پیروزی سیاهان منجر شد. سرانجام با کوشش مردم و مبارزات آنان، کنیا در 12 دسامبر سال 1963 از یوغ استعمار انگلستان خارج گردید و به استقلال رسید. روز استقلال کنیا، به عنوان روز ملی این کشور نیز می‌باشد. کنیا دارای حکومت جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانون‌گذاری است. * صدور رأی دیوان عالی آمریکا درباره ریاست جمهوری جورج واکر بوش (2000م)

اشاره:

انتخابات ریاست جمهوری سال 2000م آمریکا، یکی از پر سر و صداترین و بحث برانگیزترین انتخابات ریاست جمهوری در تاریخ ایالات متحده آمریکا بود. در این انتخابات، آل گور نامزد حزب دموکرات، آراء بیشتری کسب کرد، ولی حصول اکثریت لازم در کالج انتخاباتی یا الکترال کالج الکترال آمریکا برای احراز مقام ریاست جمهوری، مستلزم پیروزی وی در ایالت فلوریدا بود که رقیب وی، جورج واکر بوش، فرماندار تگزاس و پسر رئیس جمهور سابق آمریکا با تفاوت کمتر از هزار رأی از او پیش افتاده بود. لازم به ذکر است که انتخابات ریاست جمهوری در آمریکا دو درجه‌ای است. یعنی به جای این که رئیس جمهور با رأی مستقیم مردم انتخاب بشود، هر ایالت به نسبت جمعیت خود تعدادی نماینده برای کالج انتخاباتی انتخاب می‌کنند و رئیس جمهور از طرف نمایندگان این مجمع تعیین می‌گردد. تعداد نمایندگان کلیه ایالات در مجمع انتخاباتی 538 نفر است و حداقل آراء لازم برای انتخاب رئیس جمهور، 270 رأی می‌باشد. در انتخابات سال 2000م، تعداد آراء هر دو نامزد مقام ریاست جمهوری در مجمع انتخاباتی که می‌بایست رئیس جمهوری آینده آمریکا را تعیین کند کمتر از 270 رأی بود و تنها 25 رأی ایالت فلوریدا در مجمع انتخاباتی، می‌توانست سرنوشت انتخابات ریاست جمهوری را تعیین نماید. دموکرات‌ها مدعی شدند که در شمارش آراء ایالت فلوریدا که فرماندار آن، برادر بوش، کاندیدای ریاست جمهوری حزب جمهوری خواه است تخلفاتی رخ داده و تقاضای بازشماری آراء قسمتی از آراء مورد اختلاف را به طور دستی نمودند. در شمارش دستی، فاصله آل گور و جورج بوش کاهش یافت و ستاد انتخاباتی بوش از بیم آن که ادامه شمارش آراء به طور دستی، نتیجه آراء ایالت فلوریدا را به نفع آل گور تغییر دهد، شمارش دستی آراء را غیرقانونی خواند و به دیوان عالی کشور شکایت کرد. دیوان عالی آمریکا سرانجام در روز 12 دسامبر سال 2000م شمارش دستی آراء را غیرقانونی اعلام نمود و به این ترتیب جورج واکر بوش با تفاوت کمتر از هزار رأی در ایالت فلوریدا، که آن هم مورد تردید بود، در حالی که در مجموع آراء در سراسر آمریکا، رقیب او بیش از دویست هزار رأی از او جلوتر بود، به ریاست جمهوری آمریکا برگزیده شد. این نخستین باری بود که یک رئیس جمهور آمریکا با آراء انتخاباتی یک ایالت، به این مقام انتخاب می‌شد و باز نخستین باری است که انتخاب یک رئیس جمهور با رأی دیوان عالی کشور آمریکا قطعیت می‌یافت. به همین جهت، بسیاری از آمریکایی‌ها، بوش پسر را رئیس جمهور منتخب دیوان عالی کشور آمریکا، می‌دانند. بوش در طول سالان ریاست جمهوری خود با حوادث متعددی از قبیل حملات تروریستی یازدهم سپتامبر 2001م مواجه شد که منشأ جنایات و تجاوزات متعددی به کشورهای افغانستان و عراق گردید و حوادث خونینی را رقم زد.